

За таких умов саме державне регулювання повинно стати інструментом проведення змін.

Реалізація змін як складного комплексу процесів і процедур вимагає врахування таких особливостей:

- це, насамперед, тривалий процес, що займає досить багато часу на підготовку, безпосереднє впровадження й контроль здійснення змін;
- необхідно враховувати, що багато проблем, з якими доводиться стикатися в процесі здійснення змін, мають високу невизначеність;
- важливою частиною цього процесу є вибір з різних альтернатив, від якого залежить майбутнє як організацій-споживачів енергії, так і ринку електричної енергії, загалом.

Бібліографія

1. Кузьминчук Н.В. Ринок електричної енергії України: проблеми державного регулювання й перспективи розвитку [Електронний ресурс] Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/20207/1/2013_Kuzmynchuk_Rynok_elektrychnoi.pdf

2. Медична допомога дітям в Україні: реалії та перспективи. – Монографія / Г.І.Корицький, М.М.Корда, Н.Г.Гойда, Г.А.Павлишин – Тернопіль: ТДМУ, 2017. – С. 145-146.

Аліна ЧУЛКОВА

слухачка спеціальності «Публічне управління»

(науковий керівник: д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту та публічного управління Шкільняк М.М.)

Тернопільський національний економічний університет

АНТИКОРУПЦІЙНІ ПРОГРАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПУБЛІЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Недосконалість політичних інститутів та судової системи, двозначні закони, кумівство та політичне заступництво, таємні домовленості, нерозвинене (слабке) громадянське суспільство актуалізують питання створення дієвого антикорупційного механізму, який би з одного боку підвищив інституційну спроможність до проведення реформ в системі державної служби, а з другого – підняв її конкурентоспроможність.

Нині в світовому адміністративному просторі доволі популярної є дві моделі боротьби з корупцією: шведська і сингапурська.

Шведська стратегія боротьби з корупцією передбачає:

- - запровадження стимулів (через податки, пільги і субсидії) замість заборон;
- відкриття доступу до інформації;
- створення незалежної і ефективної системи правосуддя;
- встановлення парламентом високих етичних стандартів для адміністраторів і забезпечення урядом їх дотримання.

Сингапурська стратегія це:

- детальна регламентація дій чиновників і спрощення бюрократичних процедур для населення;
- суворий нагляд за дотриманням високих етичних стандартів;
- створення автономного Бюро з розслідування випадків корупції, в яке громадяни можуть звертатися зі скаргами на чиновників і вимагати відшкодування збитків;
- підвищення незалежності суду;
- введення економічних санкцій для юридичних осіб за давання хабара і відмову від участі в антикорупційних розслідуваннях;
- дерегулювання економіки;
- підвищення зарплат чиновників;
- підготовка кваліфікованих адміністративних кадрів, аж до направлення тисяч молодих людей для отримання вищої освіти в Європі, Австралії і США.

14 жовтня 2014 р. Верховна Рада України в другому читанні прийняла закони України «Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодонабувачів юридичних осіб та публічних діячів». Крім того, 16 вересня 2014 р. було прийнято Закон України «Про очищення влади», який передбачає механізми люстрації посадових осіб органів державної влади й місцевого самоврядування. Ці закони були розроблені та впроваджені в життя на підставі, зокрема, рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO); антикорупційних рекомендацій Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС; рекомендацій Європейської комісії «За демократію

через право» (Венеціанської комісії); пропозицій програми SIGMA. Указані рекомендації, у свою чергу, ґрунтуються на ключових міжнародних актах антикорупційного спрямування, більшість яких ратифіковано Україною. Так, згідно зі ст. 5 і 6 Конвенції ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 р. держави-учасниці повинні розробляти й здійснювати ефективну скоординовану політику щодо протидії корупції та утворити з цією метою спеціально уповноважений орган (органи) для України це Національне агентство з питань запобігання корупції.

Особливо актуальним і перспективним в системі антикорупційних заходів в системі публічної служби мають бути антикорупційні програми, які мають розроблятися усіма інститутами публічної служби і включати наступні структурні блоки:

1. Визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері, заходи з їх реалізації, а також з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми.

2. Оцінка корупційних ризиків у діяльності органу, установи, організації, причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють.

Заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси.

3. Навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування.

4. Процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програм.

Для усунення корупційних ризиків необхідно вживати заходи як, наприклад, усунення корупціогенних факторів у законодавчих та інших нормативно-правових актах (визначаються нормативно-правові акти органу влади, положення яких потрібно змінити, щоб мінімізувати ймовірність вчинення посадовими особами корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, у тому числі шляхом чіткого визначення адміністративних процедур, усунення колізії або прогалин, зменшення дискреційних повноважень або встановлення належного контролю за їх здійсненням, зменшення надмірних обтяжень (зокрема, при отриманні дозвільних документів, довідок, ліцензій) та поширеної практики безпосереднього контакту посадових осіб з третіми особами, відсутність вимог обґрунтування рішень тощо. При цьому у разі виявлення за

результатами оцінки корупційних ризиків зовнішніх корупційних ризиків, які полягають у недосконалості нормативно-правових актів, суб'єктом прийняття яких не є орган влади, виявлені корупційні ризики та пропозиції щодо їх усунення (мінімізації) мають направлятися до Національного агентства України з питань державної служби.